

VOOR THERAPEUTEN ÉN WERKGEVERS IN DE EERSTE LIJN

Stappenplan na een signaal.

De rol van de professionele omstander.

Een patiënt neemt je in vertrouwen. Of je bent — direct of indirect — getuige van de aanloop naar grensoverschrijdend gedrag door een collega. **Wat doe je dan?**

(Seksueel) grensoverschrijdend gedrag verloopt vaak via een glijdende schaal, en de signalen vooraf zijn subtiel. Twijfelen of je het wel goed zag is normaal. Toch is het belangrijk je vermoedens te bespreken — zo help je de zorg veilig te houden. **Juist als professionele omstander kun je voor een patiënt het verschil maken.**



“Mijn patiënt vertelde mij over seksuele contacten die zij had met haar vorige hulpverlener. Ik weet niet goed wat te doen. Waar kan ik vertrouwelijk overleggen over zo’n situatie?”

Uit de meldingen die de NVMT ontving — zorgverleners weten als professionele omstander niet altijd wat te doen en komen voor dilemma’s te staan.

DE STEM VAN • EEN ECHT VERHAAL VAN EEN COLLEGA

*De stem van***Lucas**

Zijn werkgever schreeuwde tegen collega's, intimideerde en kleinerde — en er waren incidenten met vrouwelijke patiënten. Wat doe je dan?

[Luister naar het verhaal ▶](#)

IN DEZE REEKS • 4 BLADEN

01 **Waarom**

De professionele omstander & de glijdende schaal

03 **Als werkgever**

Wat de praktijk of organisatie doet

02 **Als therapeut**

Wat je kunt doen bij een signaal

04 **Waar kun je terecht**

(Anoniem) advies, melden & gevolgen

ALS THERAPEUT

professionele omstander · collega

Wat kun je doen als je iets hoort of vermoedt?

Je hoeft het niet alleen op te lossen en je hoeft geen zekerheid te hebben. **Bespreken mag — en helpt.** Doorloop deze stappen.

1

Herken het signaal en neem het serieus

Een onthulling van een patiënt, of een niet-pluis gevoel bij een collega. Signalen zijn vaak subtiel en passen in een glijdende schaal — neem ze serieus, ook bij twijfel.

2

Sta naast de patiënt

Luister, geloof en oordeel niet. Dring niet aan en beloof geen geheimhouding die je niet kunt waarmaken. Wijs de patiënt op de mogelijkheid van (anoniem) advies.

3

Leg vast wat je hoort of ziet

Noteer feitelijk **wát** je hoorde of zag en **wanneer** — concreet en zonder interpretatie. Dit helpt je bij een eventueel vervolg.

4

Overleg — je staat er niet alleen voor

Je hoeft niet alleen te beslissen wat te doen:

- ☐ Praat met de zorgverlener als dat veilig en mogelijk is.
- ☐ Bespreek je zorgen met een collega of diens leidinggevende.
- ☐ Neem contact op met een (externe) vertrouwenspersoon.

5

Win advies in — en meld waar nodig

Twijfel je door beroepsethische afwegingen? Bekijk welke afspraken je werkgever en beroepsgroep hierover hebben, en/of leg de situatie (anoniem) voor aan je beroepsvereniging of het Centrum Seksueel Geweld. Meld waar nodig bij de IGJ. **Zie blad 04.**

ALS WERKGEVER*praktijk of organisatie eerste lijn*

Maak veilige zorg vanzelfsprekend.

Een melder die zich gesteund weet, durft te spreken. **Is dit al duidelijk binnen jouw zorgorganisatie?**

1

Maak het vooraf duidelijk

Zorg dat er een meldprotocol, een vertrouwenspersoon en een veilige aanspreekcultuur zijn vóórdat er iets speelt. Maak bekend waar medewerkers terecht kunnen.

2

Neem elk signaal serieus

Bagatelliseer niet en kijk niet weg. Bescherm de melder tegen nadelige gevolgen en neem zijn of haar zorgen als uitgangspunt.

3

Borg de veiligheid van de patiënt

De directe veiligheid en de continuïteit van zorg voor de patiënt gaan voor. Tref waar nodig tijdelijke maatregelen.

4

Onderzoek zorgvuldig

Stel de feiten vast met hoor en wederhoor en leg dit vast in een dossier. Schakel een vertrouwenspersoon of een externe partij in voor objectiviteit.

5

Escaleer en zorg na

Meld bij de IGJ waar dat verplicht is; zet tucht- of arbeidsrechtelijke stappen waar nodig. Bied nazorg aan alle betrokkenen — melder, patiënt én aangeklaagde (buddysysteem).

WAAR KUN JE TERECHT (anoniem) advies & melden

(Anoniem) advies, melden — en waarom het ertoe doet.

Je kunt — ook anoniem — professioneel advies inwinnen voordat je iets onderneemt.



Centrum Seksueel Geweld (CSG)

0800-0188

Bel of chat (anoniem), of vul het contactformulier in.
Voor professionals na een onthulling of vermoeden.



Landelijk Meldpunt Zorg

Vraag (anoniem) advies bij dilemma's over
onveilige of grensoverschrijdende zorg.



Vertrouwenspersoon KNGF

Blijf er niet mee zitten — de vertrouwenspersoon
van het KNGF helpt je verder. Ook een
eigen (externe) vertrouwenspersoon, collega
of leidinggevende kan meedenken.



Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Voor melden en meer informatie over dit
onderwerp: **igj.nl**



Twijfel je? Vraag eerst (anoniem) advies.

Je hoeft geen zekerheid te hebben om te overleggen. Bel het CSG via **0800-0188** — ook anoniem,
ook bij twijfel.

Wat je keuze betekent

✓ **Wel handelen**

- De zorg wordt veiliger
- De patiënt voelt zich gehoord en gesteund
- De glijdende schaal wordt doorbroken

⊖ **Stil blijven**

- Een onveilig patroon zet zich voort
- Een gemiste kans om in te grijpen
- Vertrouwen in de zorg erodeert

Bespreken mag. Bij twijfel: overleg — en houd zo de zorg veilig.

Voel je je zélf onveilig door een patiënt of naaste? Dat vraagt om andere stappen — grens stellen, veiligheid, eventueel aangifte en nazorg. Zie de aparte infographic 'Als jij je zélf onveilig voelt' · **zorgveilig.nl**